

Semilax Oy Ab:n ympäristölupahakemus kalanperkaamolle, lausunto Loviisan kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunnalle

Ympäristöterveysjaosto 14.11.2024
2568/11.05.02.08/2024

Valmistelu ja lisätiedot
terveydensuojelusuunnittelija Hanna Sivén
etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Semilax Oy Ab hakee ympäristölupaa kalaperkaamotoiminnalle Valkon Troolisatamassa. Kyseessä on 35 vuotta toiminnassa ollut perkaamo. Valkon troolisatama on itäisen Suomenlahden keskeinen troolisatama. Se on perinteinen kalasatama, joka on ollut pitkään merkittävä silakankalastuksen tukikohta. Satama on lähellä kaupungin keskustaa hyvien yhteyksien päässä niin mereltä kuin maalta katsottuna. Kalanviljely on merkittävä osa sataman toimintaa tänä päivänä.

Loviisan kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta pyytää Porvoon ympäristöterveydenhuollon lausuntoa kalaperkaamotoiminnasta 18.11.2024 mennessä. Lausunnot pyydetään toimittamaan sähköisesti osoitteella ymparisto@loviisa.fi tai postitse Loviisan kaupunki, ympäristönsuojelu, PL 77, 07900 Loviisa.

Semilax Oy:n perkaamolla on tarkoitus perata kalaa enimmillään noin 300 tonnia vuodessa. Laitoksen tuotanto käsittää ainoastaan kirjolohen perkausta noin 4-5 kk vuodessa. Ympäristölupaa haetaan nyt, sillä ympäristönsuojeluasetuksen (V_{na} 713/2014 liitteen 1 taulukon 2 kohdan 10 b2) mukaan kalaa tai kalastustuotteita käsittelevä tai jalostava laitos, joka käyttää eläinperäisiä raaka-aineita vähintään 100 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 75 tonnia vuorokaudessa, tarvitsee ympäristöluvan.

Semilax Oy:n perkaamo sijaitsee Valkon Troolisatamassa Loviisan kaupungin 11. kaupunginosan korttelin 1106 alueella, joka on luokiteltu teollisuusalueeksi. Perkaamo sijaitsee tontilla 434-011-1106-0009. Tontin koko on reilu 4000 m². Alueen länsi- ja eteläreunassa ovat kapeat metsäalueet, jotka rajautuvat asutukseen. Alue on taajamatoimintojen aluetta. Asemakaavassa alue on merkitty teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi (T).

Laitoksen toiminta

Semilax Oy on Loviisan saaristossa toimiva kalankasvatusta harjoittava vuonna 1989 toimintansa aloittanut perheyrittäjä. Yritys tuottaa ruokakalaa kotimaisille markkinoille. Perkaamotoiminta EU hyväksytyssä elintarvikelaitoksessa on jaksottaista niin, että perkaaminen perkaamossa keskittyy 1-2 jaksoon vuodessa yhteensä noin 4-5 kk. Kalanperkaamo työllistää keskimäärin 6 henkilöä.

Kasvatetut kalat, pääosin kirjoloheet, tuodaan perkaamoon yrityksen omalla kuljetusaluksella, jossa kalat tainnutetaan ja verestetään noin 10 m³ vesitankeissa. Kylmä kuljetusvesi pumpataan kuljetustankkeihin joko Hudönselän pohjasyvänteistä tai Troolisataman aukion porakaivosta.

Kuljetus/verestystankeista kalat puretaan koneellisella nosturilla ja kuljetetaan trukilla perkaamon kylmävarastoon odottamaan perkaustoimenpiteitä. Kuljetus/verestysvesi siirtyy osittain kalojen siirtoammeissa perkaamoon ja osittain pumpataan aluksen tankista keräilyssäiliöön laiturilla. Samaan keräilyssäiliöön pumpataan myös tankkien pesuvedet.

Tainnutuksen ja verestyksen jälkeen perkauslinjalla kalat jäädytetään, perataan ja huuhdellaan koneellisesti. Peratut kalat punnitaan ja pakataan laatikkoihin, joihin lisätään jäitä, ja siirretään laitoksen kylmiöön odottamaan kuljetusta. Peratut kalat noudetaan perkauspäivänä ja kuljetetaan eteenpäin myyntiin/jatkojalostukseen.

Kalanperkaamon jätevesi esikäsitellään ja johdetaan sen jälkeen kunnalliseen viemäriin. Kalankäsittelyprosessista tulevia jätevesiä varten on rakennettu saostus- ja rasvanerotuskaivot. Ensimmäinen vaihe erottelee perkauksessa syntyvät kiintoaineet rumpusiivilässä. Tästä syntyvä kiintoaine hyödynnetään sivutuotteena. 2 vaiheessa pesuvedet ja pienet partikkelit erotetaan pumppaamalla tiiviistä lattiakaivosta pesuvedet hienosäikeisen suodatinsihdin läpi edelleen ulkopuolella sijaitsevaan 2-3 m³ rasvanerotuskaivoon. Hienoimman kiintoaineen ja sen rasvan erotus varmistetaan laskeutuksella sakotyyppisessä kaivossa. Rasvanerotuskaivon jälkeen vesi johdetaan kunnalliseen viemäriverkostoon.

Kiinteän perkausjätteen käsittely

Perkauksessa muodostuu sivutuotteena perkausjätettä noin 15 % kalan tuorepainosta. Eli enimmillään 300 tonnia perattua kalaa muodostaa noin 45 tonnia perkausjätettä vuodessa. Sivutuotteet (perkausjätteet) pumpataan perkaamon vieressä sijaitsevaan 36 m³ pystysäiliöön, jossa putkilinjassa on sekoitin muurahaishapon sekoittamista varten. Perkuujäte sekoitetaan muurahaishapolla suhteessa 2,5 %. Näin saadaan sivutuotteen pH laskettua alle 4. Tämä mahdollistaa sivutuotteen pidemmän varastoinnin, mutta ei kuitenkaan estä sen teollista hyödyntämistä. 3-luokan sivutuote toimitetaan hyväksytyyn 3. luokan käsittelylaitokseen.

Sakokaivon liete ja rasvanerotuksessa kertynyt rasva, noin 4 t/vuosi, toimitetaan biokaasulaitoksen käsiteltäviksi kerran vuodessa. Sivutuote noudetaan 1-2 krt/vuosi. Muurahaishappo on lämpöeristetyssä ja suojatussa tilassa hyväksytyssä 1000 l IBC kontissa.

Vesien johtaminen ja esikäsitely

Perkauspäivinä puhdasta kylmää merivettä tai porakaivovettä tarvitaan noin 10 m³. Tästä vesimäärästä noin 4 m³ siirtyy kalojen siirron yhteydessä ammeissa perkaamon sisätiloihin. Loput verisekoitetusta vedestä noin 6 m³ ,pumpataan keräilyssäiliöön

pesuvesien kanssa suoraan aluksen tankista. Keräilyssä siirretään perkaamon viereen, josta sen pesu/verivedet valutetaan kunnalliseen viemäriverkostoon.

Perkaamo sijaitsee teollisuusalueella. Liikenne koostuu pääosin työntekijöiden ja tavarantoimittajien liikenteestä. Raskaampi liikenne liittyy kalojen kuljetuksiin. Liikenne rajoittuu pääsääntöisesti arkipäivisin 6 – 17 väliselle ajalle.

Toimijan mukaan toiminnalla ei ole vaikutusta yleiseen viihtyvyyteen, ihmisten terveyteen tai rakennettuun ympäristöön.

Perkaamotoiminta tapahtuu sisätiloissa. Myös käytettävät kemikaalit säilytetään sisätiloissa. Perkaamotoiminnasta ei aiheudu normaalitilanteessa päästöjä maaperään eikä hajuhaittoja lähiympäristöön. Perkauksessa muodostuu perkausjätettä noin 15 % kalan tuorepainosta eli enimmillään noin 45 t/a. Lietettä ja erottimeen kertynyttä rasvaa muodostuu noin 15 m³/a. Liette ja rasva poistetaan erottimista imuautolla aina tarvittaessa. Normaalia pakkausmateriaalijätettä ja biojätettä kertyy noin 600 l astian verran joka toinen viikko poiskuljetettavaksi. Perkausjakson aikana syntyy pakkausjätettä 1 m³/kk. Pakkausjäte pakataan jäteprässiin ja toimitetaan kerran vuodessa Porvoon jätekeskukseen.

Ohituksia vesistöön ei jouduta tekemään. Mahdollisen sähkökatkon yhteydessä perkaamon toiminta pysähtyy. Jäteveden esikäsittelylaitteiden toimivuus varmistetaan säännöllisellä tarkkailulla ja huollolla. Kylmäaineen vähäinen karkaaminen voi olla mahdollista, mutta kylmähuoneiden toimivuutta seurataan kuitenkin tarkasti. Toiminnan tarkkailu tehdään hyväksytyin omavalvontasuunnitelman mukaisesti, ja se sisältää käyttötarkkailun.

Ympäristöterveydenhuollon päällikkö

Ympäristöterveysjaosto päättää antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Kalanperkaamon pihassa on porakaivo, minkä vettä käytetään kalojen jäähdyttämiseen ja säilömiseen verestyksestä lähtien. Porakaivo ei ole ympäristöterveydenhuollossa tarkkailussa, sillä kyseessä on kala-alalle määritelty ns. puhdas vesi, mitä on lupa käyttää kalataloustuotteiden käsittelyssä. Veden on oltava bakteeritonta, mutta veden laatua ei tarkkailla talousveden tapaan. Porakaivon vettä tulee kuitenkin tarkkailla laitoksen omavalvonnassa.

Luvan hakijan tulee huolehtia siitä, että jätteiden käsittely ei houkuttele haittaeläimiä kalanperkaamon alueelle.

Ympäristöterveysjaostolla ei ole asiasta muuta huomautettavaa.

Pykälä tarkastetaan heti.